

Keuruun kaupunki
Kasvun ja hyvinvoinnin lautakunta
Multiantie 5, 42700 Keuruu
puh: 040 640 4691
keuruu@keuruu.fi

Lausunto

24.08.2023

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
hameenlinna.hao@oikeus.fi
Diaarinro:
1495/03.04.04.10/2023

Lausunto

Kunnallisvalituksen tekijöiden mukaan kyläläisiä ja erityisesti muita kuntalaisia ei ole informoitu riittävästi Pohjoislahden kirjaston lakkautussuunnitelmista ja kuuleminen on ollut valikoivaa ja näennäistä. Lakkautussuunnitelmasta ei heidän mukaansa myöskään ole julkaistu kuulutusta Keuruun kaupungin verkkosivuilla eikä Suur-Keuruu -lehdessä.

Kirjastotoimenjohtajan mukaan Pohjoislahden koulun ja muiden kirjaston aktiivikäyttäjien kanssa on keskusteltu mahdollisesta palvelun lakkautuksesta ja korvaamisesta kirjastoautolla jo noin viimeisen vuoden ajan. Nämä suulliset keskustelut ovat sujuneet hyvässä yhteisymmärryksessä. Sen lisäksi koulun oppilaat ja henkilökunta ovat päätösprosessin aikana käyttäneet lakisääteistä oikeuttaan tulla kuulluiksi asiassa ja laatineet kirjallisia kannanottoja kasvun ja hyvinvoinnin lautakunnalle. Näistä kannanotoista ilmenevä huoli koulun kirjastopalveluista ja halu vuoropuheluun synnyttivät ajatuksen koulun sisäisestä keskustelutilaisuudesta, jonka järjestäminen valitettavasti pitkittyi valitusprosessin vuoksi.

Koulun oppilaat ja henkilökunta pois lukien, kirjastossa aktiivisesti asioineiden henkilöiden määrä on ollut hyvin pieni, ja he kaikki ovat olleet lähialueen asukkaita. Keuruun kaupungin kirjastopalveluiden vastuulla on ensisijaisesti järjestää lain yleisistä kirjastoista mukaiset kirjastopalvelut kunnan asukkaille. Tämä lain vaatimus täyttyy myös Pohjoislahden kirjaston lakkautamisen jälkeen. Sen asiakaskunnan ulkopuolisten keuruulaisten kirjastopalveluihin ei kirjaston lakkauttamisella ole vaikutusta, eikä kuulemispyyntöjä siksi suunnattu erikseen kaikille kuntalaisille. Paikallislehti Suur-Keuruu on kuitenkin uutisoinut kuulemisesta ja mahdollisuudesta lähettää mielipiteitä ja lausuntoja kasvun ja hyvinvoinnin lautakunnalle sekä 14.2. että 21.2.2023. Yhdistystoimijoista lausunto pyydettiin erikseen Etelä-Keuruun kyläyhdistys ry:ltä, koska muiden kyläyhdistysten tapaan sen katsotaan yleisesti toimivan alueen asukkaiden edustajana Keuruun kaupungin suuntaan. Kaikki asian valmisteluun ja käsittelyyn liittyvät kasvun ja hyvinvoinnin lautakunnan asiakirjat ovat olleet määräraajojen puitteissa julkisesti esillä Keuruun kaupungin verkkosivuilla.

Hallintolain asianosaisen kuulemista koskevissa pykälissä (§ 34, § 36) ei yksilöidä, miten ja missä laajuudessa kuulemisesta tulee tiedottaa. Hallintolaki ei myöskään määrää, millainen painoarvo kuulemisen tuloksena saaduille kannanotoille pitää päätöksenteossa antaa.

Asian valmistelijana toiminut kirjastotoimenjohtaja on tuonut kasvun ja hyvinvoinnin lautakunnan tietoon palvelun järjestäjän näkökannan, jonka jälkeen lautakunta on tehnyt oman toimivaltansa puitteissa yksimielisen lakkautuspäätöksen punniten sekä palvelun järjestäjän näkemyksiä että saamiaan kyläläisten kannanottoja ja lausuntoja. Kirjastopalveluiden perustelut lakkautusesitykselle on kerrottu laajasti asian eri käsittelyvaiheiden julkisissa esityslista- ja pöytäkirjateksteissä. Esityksen pohja-asiakirjana on ollut silloisen sivistyslautakunnan maaliskuussa 2022 hyväksymä Keuruun kaupungin palvelurakenneselvitys vuosille 2022–2025, jossa on esitetty Pohjoislahden kirjaston käyttölukuja ja kustannuksia ja toimenpiteenä linjattu, että kirjaston jatkoa selvitetään syksystä 2022 alkaen.

Palvelurakenneselvityksen pohjalta Pohjoislahden kirjaston lakkautus nostettiin yhtenä toimenpiteenä Keuruun kaupungin talouden tasapainottamisohjelmaan, jonka Keuruun kaupunginvaltuusto hyväksyi kesäkuussa 2022. Kyseessä on luottamushenkilöitä ja viranhaltijoita sitova periaatepäätös, johon

kirjattujen toimenpiteiden toteuttaminen vaatii kuitenkin useimmissa tapauksissa erillisen käsittelyprosessin hallintosäännön mukaisissa toimielimissä. Tällöin tasapainottamisohjelmaan kirjattu toteuttamisaikataulu on tulkittavissa takarajaksi, jolloin taloudellisen ja toiminnallisen säästön on viimeistään toteuduttava täysimääräisesti. Pohjoislahden kirjaston lakkauttamisen aikataulussa on toimittu tämän periaatteen mukaisesti. Kirjaston toimipisteen alasajo vaatii fyysisiä aineisto- ja tavarasiirtoja ja on siksi pitkä, useita kuukausia vaativa prosessi.

Kunnallisvalituksen tekijät ovat myös erikseen vaatineet lakkautuspäätöksen toimeenpanokielltoa. Tästä kasvun ja hyvinvoinnin lautakunta lausuu, että kirjaston lakkauttamisen toimeenpano keskeytetään odottamaan Hämeenlinnan hallinto-oikeuden *mahdollista* välipäätöstä täytäntöönpanokiellosta.